

26th International Dental Student's Scientific Congress
Republic of North Macedonia

BOOK OF ABSTRACTS

Skopje 10-12 May, 2019

University Ss Cyril and Methodius in Skopje
Dental Student Parliament

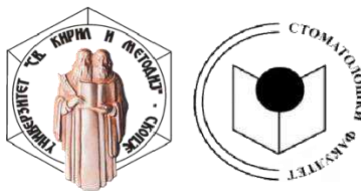
SKOPJE

26th Меѓународен научен студентски конгрес, Република Северна Македонија
26th International Dental Student's Scientific Congress, Republic of North Macedonia

КНИГА НА АПСТРАКТИ

BOOK OF ABSTRACTS

Скопје 10th - 12th Мај, 2019 Skopje 10th - 12th May, 2019

Стоматолошки факултет, Скопје Р. С. Македонија Faculty of Dentistry "Ss Cyril and Methodius" University-Skopje

Универзитет Свети Кирил и Методиј во Скопје,

Студентски парламент на Стоматолошкиот факултет - Скопје

University "Ss Cyril and Methodius" in Skopje
Student's Parliament of Faculty of Dentistry - Skopje

ГЕНЕРАЛЕН ПОКРОВИТЕЛ:

Проф. д-р. Киро Ивановски

*Декан на Стоматолошкиот факултет - Скопје
Универзитет “Св. Кирил и Методиј” - Скопје*

GENERAL AUSPICE:

Prof. Ćiro Ivanovski, PhD, sc

*Dean of the Faculty of Dentistry - Skopje
University “Ss Cyrill and Methodius” - Skopje*

СОДРЖИНА AGENDA

Вовед

Introduction

Програма на конгресот

Congres timetable

Пленарни предавања

Plenary lectures

Усни презентации

Oral presentations

Постер презентации

Poster presentations

10 Мај 2019 – 12 Мај 2019

Стоматолошки Факултет-
Скопје, Република
Северна Македонија

Студентски Парламент на Стоматолошки факултет

ул. Мајка Тереза, 43, 1000 Скопје Р. Македонија
Тел/факс: +389 2 3115 647

Под покровителство на:

Проф. д-р. Ќиро Ивановски

Декан на Стоматолошки факултет

при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Р.Македонија

Продекани:

Проф. д-р. Мира Јанкуловска

Проф. д-р. Силвана Георгиева

Проф. д-р Соња Апостолска

Претседател на Студентски Парламент на Стоматолошки факултет – Скопје
Јован Крлев

Организационен одбор:
Претседател: **Јован Крлев**

Членови:

Суада Исаки
Јован Крлев
Мартин Стојанов
Самир Незирски
Михаил Андоновски
Мартина Андреевска
Игнат Богдановски
Рената Стефанова
Бојан Поповски
Сања Пауновска
Викторија Пешиќ
Емилија Куциновска
Светлана Вељановска
Ана Паноска
Антонина Јаковљев
Дерја Сех
Елмедина Џафероска
Ивана Чрчева
Сара Личина
Теодора Лазареска
Ален Софтиќ
Ане Џонеска
Арбреша Бакиу
Беса Аџами
Едона Ајдини
Елена Лошкова
Ерол Абдула
Зана Сали
Зејние Адеми
Исра Идризи
Јелена Тасиќ
Јована Танеска
Кристина Терпо
Магдалена Денковска
Марија Милојкова
Марија Николовска
Марија Томевска
Мартина Трајковска
Мирјана Тасева
Раив Стругалиа
Нина Бајрамовиќ
Рина Зекири
Сранда Капроли
Стефанија Соколовска
Стојче Ивановски
Тане Касапов
Ана-Марија Петровски
Елиф Рамадан
Кристина Чекичевска
Маџиде Иса
Петрос Ал Мурајати
Сабина Љатиф
Сихана Дурмиши
Фросина Белчева

Техничка поддршка:
Суада Исаки

President of the Student Parliament Faculty of Dentistry - Skopje
Jovan Krlev

Organizing committee:
President: Jovan Krlev

Members:

Suada Isaki.
Jovan Krlev
Martin Stojanov
Samir Neziroski
Mihail Andonovski
Martina Andreevska
Ignat Bogdanovski
Renata Stefanova
Bojan Popovski
Sanja Paunovska
Viktorija Pešić
Emilija Kucinovska
Svetlana Veljanovska
Ana Panoska
Antonina Jakovljev
Derja Seh
Elmedina Džaferoska
Ivana Hrčeva
Sara Ličina
Teodora Lazareska
Ален Соджик
Ana Joneska
Arbreša Bakiu
Besa Adzhami
Edona Ajdini
Elena Loškova
Erol Abdula
Zana Sali
Zejnie Ademi
Isra Idrizi
Jelena Tasic
Jovana Taneska
Kristina Terpo
Magdalena Denkovska
Maria Miloykova
Marija Nikolovska
Marija Tomevska
Martina Trajkovska
Mirjana Taseva
Raiv Strugalia
Nina Bajramovic
Rina Zeqiri
Sranda Kaproli
Stefanija Sokolovska
Stojce Ivanovski
Tane Kasapov
Ana-Maria Petrovsky
Elif Ramadan
Kristina Cekicevska
Madžida Isa
Petros Al Murajati
Sabina Ljatif
Sihana Durmiši
Frosina Belcheva

Technical Support:

Suada Isaki

Почитувани колешки и колеги,

Во годината кога Стоматолошкиот факултет при Универзитетот Свети “Кирил и Методиј” во Скопје ја одбележува 60 годишнината од постоењето, на прагот на традиционалниот конгрес на студентите по стоматологија, дозволете ми да го изразам задоволството што и оваа година го продолжуваме континуитетот на претставување на научните достигнувања на младите истражувачи. За некои од Вас ова ќе биде прв чекор во полето на науката, за други пак потврда дека искуството и постојаната работа водат до секогаш до поуспешно претставување на резултатите од истражувањата.

Активните учесници на Конгресот, водени од нивните ментори, ќе ги претстават стручно научните достигнувања на репрезентативно ниво и ќе бидат поттик за колегите кои пасивно учествуваат годинава, во иднина да започнат да го освојуваат светот на научно-истражувачката работа.

Организациониот одбор, со цел, да им овозможи на што поголем број на студенти присуство во пресрет на финалните студентски обврски во семестарот, реши овојпат Конгресот да се одржи на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Притоа, почитувајќи ја втемелената традиција на Конгресот, со многу труд и ентузијазам ги решаваше новите предизвици кои претставуваа поттик за нив.

Динамиката на промените во науката неминовно ја наметнува потребата од нивно постојано следење, со цел секојдневната стоматолошка практика да биде во чекор со истите. Со тоа, докторите по дентална медицина, заедно со оралните хигиенолози и стручните забни техничари, ќе бидат подготвени во ординациите, да им овозможат тимска, врвна стоматолошка грижа на пациентите. Токму затоа размената на искуствата, следењето на иновативните трендови во стоматологијата, преку различни форми на размена на информации е дел од идното континуирано професионално обликување, па оттука Вашите први конгресни претставувања се особено значајни.

Успехот на овој Ваш стручно научен собир, ќе биде дотолку поголем доколку Вашите творечки напори бидат поттик и предизвик за натамошни истражувања во стоматологијата, при што ентузијазмот, инвентивноста и искористувањето на современите можности на учење, ќе ги вклопите во Вашето секојдневие исполнето со бројни обврски.

На патот на остварување на Вашите цели, ја имате поткрепата од академскиот кадар на Стоматолошкиот факултет, кој ќе Ви овозможи истрајната, постојана ангажираност во совладување на предвидените наставни содржини, да ја надополните со истражувањата кои ќе ја задоволат Вашата желба за постојана надградба.

Верувам дека Вашите успешни презентации ја претставуваат иднината на македонската стоматолошка наука и практика, а дружењето достоино за млади професионални кадри кои ќе бидат значаен дел од интелектуалниот потенцијал на нашата земја.

Ви посакувам успешни конгресни сесии и дружења од кои ќе имате убави сеќавања за 26-от Меѓународен научен конгрес на студентите по стоматологија.

Декан
Проф. д-р Киро Ивановски

Dear colleagues

In the year when the Faculty of Dentistry at the University "Ss. Cyril and Methodius" in Skopje marks the 60th anniversary of its existence, on the threshold of the traditional congress of dentistry students, let me express my satisfaction for the continuous presenting of scientific achievements of the young researchers.

For some of you, this will be the first step into the field of science, while others will confirm that the experience and the continuous work always lead to a more successful presentation of the results from the researches.

The active participants of the Congress, lead by their mentors, will present their scientific achievements at a representative level and I am sure they will be an incentive for the colleagues who passively participate this year, to begin to conquer the world of scientific and research work.

Keeping to the tradition of the Congress, with great effort and enthusiasm the organizing committee solved the new challenges that were an incentive for them.

In order to enable as many students to attend the meeting, the organizing committee, decided that this year the Congress is the best to be held at the Faculty of Dentistry in Skopje.

The dynamic changes in science inevitably imposes the need for their constant monitoring, in order to keep the daily dental practice in line with the same. Therefore, the doctors of dental medicine, together with the oral hygienologists and the team of dental technicians, will be prepared in the clinics, to enable the best dental care for their patients.

This is the reason why sharing experiences, tracking innovative trends in dentistry through various forms of exchanging information, is part of the future continuous and professional shaping, therefore your first congressional representations are particularly very important.

The success of this professional scientific meeting, will be even greater if your creative efforts are an incentive and a challenge for further researches in dentistry.

On the path of achieving your goals, you will have the support of the academic staff of the Faculty of Dentistry, who will enable you to overcome the intended teaching content, complementing with research that will satisfy your desire for a permanent upgrade.

I believe that your hard work and successful presentations, represent the future of Macedonian dental science and practice and you as young professional staff who will be a significant part of the intellectual potential of our country.

I wish you a successful congress and social gatherings from which you will have wonderful memories for the 26th International Scientific Congress of Dentistry students.

Dean Prof. D-r Kiro Ivanovski

Почитувани професори, колеги и колешки

Како претседател на студентскиот Парламент, ми претставува големо задоволство што денес сме заедно дел од 26-ти-от Меѓународен Научен Конгрес на студентите по стоматологија.

Со олед на тоа дека редовните студентски активности се секогаш со нас, а со надеж да обезбедиме присуство на сите заинтересирани студенти, оваа година се сложивме сите, конгресот да го одржиме тука во Скопје

Ја користам оваа прилика да се заблагодарам на сите студенти и професори кои несебично се вложија и со нови идеи заедно ви подготвивме интересна програма и уште поинтересни студентски работилници. Исто така благодарам и до нашите спонзори кои ни помогнаа во реализација на посакуваната цел.

Се надевам дека овие два дена ќе не научат нови работи, ќе донесат нови искуства и пријателства и ќе родат нови интереси.

Ви посакувам успешни работни седници и ви ветувам многу забава, дружење и незаборавни спомени.

Претседател на студентски парламент

Јован Крлев

Dear professors and colleagues

As President of the Student Parliament, it is a great pleasure for me today to be part of the 26th International Scientific Congress of dentistry students.

Because the regular student activities are always with us, and with the hope of ensuring the attendance of all interested students, this year we all agreed to hold the congress here in Skopje.

I would like to use this opportunity to thank all the students and professors who unselfishly worked on a new ideas and together we succeed to prepare an interesting program and even more interesting student workshops. Thanks a lot to our sponsors who helped us as well in the realization of the desired goal.

I hope that these two days will teach us to new things, bring new experiences and friendships.

I wish you successful work sessions and I promise you a lot of fun, friendship and unforgettable memories.

Organizational Board

ПРОГРАМА НА
26^{ТИ} МЕЃУНАРОДЕН НАУЧЕН КОНГРЕС НА СТУДЕНТИТЕ
ПО СТОМАТОЛОГИЈА

ПЕТОК, 10.05.2019

13¹⁵ – 14⁰⁰ – Пријавување и акредитирање

14⁰⁰ -14³⁰. Свечено отварање на конгресот

Обраќање на деканот Проф. Д-р Ќиро Ивановски
Обраќање на претседателот на Студентски Парламент
Стоматолошки факултет Јован Крлев

14³⁰ - 13³⁰ **ПЛЕНАРНО ПРЕДАВАЊЕ – Проф. Д-р Славољуб Живковиќ**
RESTORATIVE THERAPY - BIOLOGICAL REACTION OF PULPODENTINE COMPLEX

УСНИ ПРЕЗЕНТАЦИИ

15³⁰ - 16¹⁰ **СЕСИЈА 1**

Работно претседателство

Проф. д-р Весна Коруновска
Стефковска

Проф. д-р Гордана Ковачевска
Студент – Михаил Андоновски

**1. CAD/CAM МИНИМАЛНО ИНВАЗИВНИ ПРОТЕТИЧКИ
РЕСТАВРАЦИИ**

Автор: Ана Паноска
Ментор: Науч. сор. д-р Анета Мијоска

**2. ИЗРАБОТКА НА БЕЗМЕТАЛНИ ФИКСНОПРОТЕТИЧКИ
КОНСТРУКЦИИ СО ПОМОШ НА ИНДИВИДУАЛНО
КОНСТРУИРАНА CNC МАШИНА (CAD-CAM)**

Автор: Владимир Бичковски
Ментор: Проф. д-р Билјана
Капушевска

3. ДИЗАЈНИРАЊЕ НА НАСМЕВКА ВО ЕСТЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА

Автор: Сабина Љатифи
Ментор: Асс. д-р Весна Јуруковска Шотаровска

12 КНИГА НА АПСТРАКТИ

4. ПРОЦЕНА НА ДЛАБОЧИНАТА НА РЕТРОМОЛАРНИОТ ПРОСТОР КАЈ ТОТАЛНО БЕЗЗАБНИТЕ ГРЕБЕНИ

Автор: Марија Аврамоска

Коавтор: Линдита Саити

Ментор: Проф. д-р Љубен Гугувчевски

16¹⁰ – 16³⁰ ПАУЗА

16³⁰- 17⁰⁰ СЕСИЈА 2

Работно претседателство

Проф. д-р Билјана Капушевска

Проф. д-р Јадранка Бундевска

Студент – Мартин Стојанов

4. ИЗРАБОТКА НА ЛАМИНАТИ ЗА ПОСТИГНУВАЊЕ НА ЕСТЕТСКО-ПРОТЕТИЧКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА (откажана)

Автор: Лилјана Кожуваровска

Коавтор: Марија Темелкоска

Ментор: Проф. д-р Весна Коруновска – Стевковска

5. ДИГИТАЛНО ДИЗАЈНИРАЊЕ НА НАСМЕВКА (откажана)

Автор: Ангела Василевска

Ментор: Проф. д-р Гордана Ковачевска

ПОСТЕР ПРЕЗЕНТАЦИИ

1. ПРИКАЗ НА СОПСТВЕНО ИЗРАБОТЕНИ БЕЗМЕТАЛНИ ДЕНТАЛНИ КОРОНКИ

Автор: Ивана Чрчева

Коавтор: Елмедина Џафероска

Ментор: Проф. д-р Билјана Капушевска

2. МИНИ ИМПЛАНТИ ВО ФУНКЦИЈА НА СТАБИЛИЗАЦИЈА И РЕТЕНЦИЈА НА ГОРНА ТОТАЛНА ПРОТЕЗА (откажана)

Автор: Марија Темелкоска

Коавтор: Лилјана Кожуваровска

Ментор: Науч. сор. д-р Наташа Ставрева

САБОТА, 11.05.2019

- 9³⁰-11⁰⁰ ч. **РАБОТИЛНИЦА – iTOP, Curaprox**
Проф. д-р Мира Јанкуловска, Проф. д-р Снежана Пешевска
Науч. сор. д-р Мери Павлеска, Науч. сор. д-р Соња Миндова, Проф. д-р Емилија Стефановска

11⁰⁰ - 11³⁰ **ПАУЗА**

11³⁰ - 12⁰⁰ **ПЛЕНАРНО ПРЕДАВАЊЕ –**

Проф. д-р Стевица Ристеска, Стоматолошки факултет - Скопје, УКИМ
**Системска антибиотска терапија во третманот на пародонталната болест.....
да/не, кога?**

УСНИ ПРЕЗЕНТАЦИИ

12⁰⁰ – 12⁴⁵ **СЕСИЈА 1**

Работно претседателство

Проф. д-р Ана Сотировска Ивковска

Доц. д-р Марина Ефтимовска

Студент: Самир Незировски

1. Colgate - КОМЕРЦИЈАЛНО ПРЕДАВАЊЕ

2. КОМПАРАЦИЈА НА ДИЈАГНОСТИЦИРАЊЕ НА ДЕНТАЛЕН КАРИЕС СО КЛИНИЧКИ ПРЕГЛЕД И КОРИСТЕЊЕ НА DIAGNOSAM

Автор: Суада Исаки

Ментор: Науч. сор. д-р Мери Павлеска

3. ПРОЦЕНКА НА ИНФОРМИРАНОСТА НА РОДИТЕЛИТЕ ЗА ЗНАЧЕЊЕТО НА МЛЕЧНИТЕ ЗАБИ

Автор: Мациде Иса

Коавтор: Раив Стругалиа

Ментор: Проф. д-р Мира Јанкуловска

4. АТХЕЗИВНИ СИСТЕМИ И ПОСТОПЕРАТИВНА ОСЕТЛИВОСТ

Автор: Ерол Абдула

Ментор: Доц. д-р Марина Ефтимоска

12⁴⁵ – 13⁰⁰ **ПАУЗА**

13⁰⁰ – 14⁴⁵ **СЕСИЈА 2**

Работно претседателство

Проф. д-р Борис Величковски

Проф. д-р Билјана Џипунова

Студент: Игнат Богдановски

1. МОДИФИКАЦИЈА НА АПАРАТОТ ЗА ЦЕПЕЊЕ НА НЕПЦЕ СО ХИРАКС ШРАФ ВО КОМБИНАЦИЈА СО ОРТОДОНТСКИ МИНИ ИМПЛАНТИ

Автор: Антонина Јаковљев

Ментор: Проф. д-р Наташа Тошеска – Спасова

2. МАЛОКЛУЗИИ И СИГМАТИЗАМ

Автор: Мартин Стојанов

Коментор: Татјана

Георгиевска - Јанческа

Ментор: Проф. д-р Билјана Џипунова

3. МОРФОЛОШКИ АЛТЕРАЦИИ ВО ПОЛОЖБАТА НА МАНДИБУЛАРНИОТ ФОРАМЕН

Автор: Сихана Дурмиши

Коавтор: Елиф Рамадан

Ментор: Ас. д-р Билјана Евросимовска

4. РАНО ОТКРИВАЊЕ НА КАРЦИНОМ ВО УСНАТА ПРАЗНИНА

Автор: Тринга Бектеши

Коавтор: Симона

Силјановска

Ментор: Науч. сор. д-р Антонио Ќирков

5. МЕТОДИ ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈА НА УСНИТЕ ПРИ ЛЕКУВАЊЕ НА ОРАЛНИТЕ КАРЦИНОМИ

Автор: Нарт Цара

Ментор: Асс. д-р Александар Илиев

14⁴⁵– 15¹⁵, **Пауза**

- **РАБОТИЛНИЦА** – Оралнохируршки сугури. Базични принципи – 15¹⁵-16⁴⁵
ч. Науч. сор. д-р Даниела Велеска-Стевковска & Ас. д-р Гордана Апостолова

21⁰⁰ч. **СВЕЧЕНО ЗАТВОРАЊЕ НА КОНГРЕСОТ И ДОДЕЛУВАЊЕ НА
НАГРАДИ**

СРЕДА, 15.05.2019

- **РАБОТИЛНИЦА** – Балк реставрации - 12⁰⁰ до 13³⁰,
Проф. Д-р Елизабета Ѓоргиевска Пендаровска

SCHEDULE

for the 26th International Scientific Dental Students Congress

FRIDAY, 10.05.2019

13¹⁵ – 14⁰⁰ – Registration and accreditation

14⁰⁰ -14³⁰- Opening ceremony

Speech of the Dean of the Faculty of Dental medicine- Skopje

Prof.D-r Kiro Ivanovski

Greetings from the President of the Student Parliament of the Faculty
of Dental Medicine – Skopje

Jovan Krlev

14³⁰ - 13³⁰ Plenary Lectures – Prof. d-r Slavoljub Zivkovic

RESTORATIVE THERAPY - BIOLOGICAL REACTION OF PULPODENTINE COMPLEX

ORAL PRESENTATIONS

15⁰⁰ - 15⁴⁰, SESSION 1

Presidency

Prof. Dr. sc. Vesna Korunovska
Stefkovska

Prof. Dr. sc. Gordana Kovacevska

Student: Mihail Andonovski

1. CAD/CAM MINIMALLY INVASIVE PROSTHETIC RESTORATIONS

Author: Ana Panoska

Assistant research professor Aneta Mijoska

2. MANUFACTURING OF NONMETAL DENTAL CONSTRUCTIONS WITH THE HELP OF AN INDIVIDUALLY CONSTRUCTED CNC MACHINE (CAD-CAM)

Author: Vladimir Bickovski

Prof. d-r Biljana

Kapushevska

3. SMILE DESIGN IN AESTHETIC DENTISTRY

Author: Sabina Ljatif

Asst. d-r Vesna Jurukovska Shotarovska

4. RETROMOLAR DEPTH ASSESSMENT IN COMPLETE EDENTULOUS RIDGES

Author: Marija Avramovska

Co-author: Lindita Saiti

Prof. Dr. sc. Luben Guguvcevski

16¹⁰ – 16³⁰, **Pause**

16³⁰ – 17⁰⁰ **SESSION 2**

Presidency

Prof. Dr. sc. Biljana Kapushevka

Assoc.Prof. Dr. sc. Jadranka

Bundevska

Student: Martin Stojanov

5. MAKING OUT LAMINATES FOR ACHIEVING AESTHETIC-PROSTHETICS REHABILITATION (Cancelled)

Author: Liljana Kozhuvarovska

Co-author: Marija Temelkoska

Prof. d-r Vesna Korunoska – Stevkovska

6. DIGITAL SMILE DESIGN (Cancelled)

Author: Angela Vasilevska

Prof. d-r Gordana Kovacevska

POSTER PRESENTATIONS

1. SHOW OF CUSTOM MADE NON-METALLIC DENTAL CROWNS

Author: Ivana Chrcheva

Co-author: Elmedina Djaferoska

Prof. Dr. sc. Biljana Kapusevska

2. MINI IMPLANTS IN FUNCTION OF STABILIZATION AND RETENTION OF UPPER TOTAL DENTURES (Cancelled)

Author: Marija Temelkoska

Co-author: Liljana Kozhuvarovska

Ass. Research. Prof. Natasha Stavreva

SATURDAY, 11.05.2019

9³⁰-11⁰⁰ **WORKSHOP 2 – iTOP, Curaprox**

Ass. research prof. Meri Pavleska, Ass.research prof. Sonja Mindova
Prof. d-r Sc. Emilija Stefanovska

11⁰⁰ – 11³⁰ **PAUSE**

11³⁰ - 12⁰⁰ **PLENARY LECTURE** – Prod. D-r Stevica Ristevska
Systemic antimicrobial therapy in the treatment of
periodontal disease... yes/no, when?

ORAL PRESENTATIONS

12⁰⁰ – 12⁴⁵, **SESSION 1**

Presidency

Prof. Dr. sc. Ana Sotirovska Ivkowska

Prof. Dr. sc. Marina Eftimovska

Student: Samir Neziroski

1. Colgate commercial lecture

**2. COMPARISON THE QUALITY OF THE CARIES DIAGNOSTICS
BETWEEN
CLINICAL INVESTIGATION AND DIAGNOCAM**

Author : Suada Isaki

Assistant research prof. Meri Pavlevska

**3. ASSESSMENT OF PARENTS AWARENESS OF THE
IMPORTANCE OF PRIMARY TEETH**

Author: Maxhide Isa

Co-author: Raiv Strugalia

Prof. d-r Mira Jankulovska

4. ADHESIVE SYSTEMS AND POSTOPERATIVE SENSITIVITY

Author: Erol Abdula

Assis. D-r Marina Eftimoska

12⁴⁵ - 13⁰⁰, **PAUSE**

13⁰⁰ – 14⁴⁵- **SESSION 2**

Presidency

Prof. Dr. sc. Boris Velichkovski

Prof. Dr. sc. Biljana Dzipunova

Student: Ignat Bogdanovski

1. MODIFIED APPLIANCE FOR TRANSVERSAL PALATINAL EXPANSION WITH HYRAX SCREW COMBINED WITH ORTHODONTIC MINI IMPLANTS

Author: Antonina Jakovljev

Prof. d-r Natasha Tosheska – Spasova

2. MALOCCLUSION AND SIGMATISM

Author : Martin Stojanov

Co-mentor: Tatjana Georgievska – Jancheska

Mentor : Prof. d-r Biljana Dzipunova

3. MORPHOLOGICAL VARIATION OF POSITION OF THE MANDIBULAR FORAMEN

Author: Sihana Durmishi

Co-author : Elif Ramadan

Ass. D-r Biljana Evrosimovska

4. EARLY DETECTION OF ORAL CARCINOMA

Author: Tringa Bekteshi

Co-author: Simona Siljanovska

Ass. Res. Prof Antonio Kjirkov

5. RECOGNSTRUCTIVE SURGICAL TECHNIQUES FOR LIP CANCERS

Author: Nart Cara

Ass. D-r Aleksandar Iliev

14⁴⁵ – 15¹⁵ – **PAUSE (Cocktail)**

12³⁰ – 14⁰⁰ WORKSHOP 1 – Surgical suturing.basic principles –

Assistant research professor Daniela Veleska-Stevkovska &

Ass. d-r Gordana Apostolova

21⁰⁰ CLOSING CEREMMONY

Wednesday, 15.05.2019

- **WORKSHOP** –Bulk-fill restoration - 12⁰⁰ - 13³⁰,
Prof. d-r Elizabeta Gjorgievska Pendarovska

Пленарни предавања
Plenary lectures

Photo © Aleksandar Vrzalski

РЕСТАВРАТИВНА ТЕРАПИЈА - БИОЛОШКА РЕАКЦИЈА НА ПУЛПОДЕНТИНСКИОТ КОМПЛЕКС

Проф. д-р Славољуб Живковиќ
Стоматолошки факултет Белград

Кратка содржина:

Модерната реставративна стоматологија е биоестетска дисциплина која воспоставува најефективна врска меѓу природните и реставрираните заби. Реставративната процедура е многу комплексна. Таа вклучува големо знаење, исклучителна мануелна агилност и вештина, но исто така и посебна мотивација и одговорност на терапевтот за секој поединечен случај.

Реставративна терапија со директни реставрации вклучува две основни постапки: подготовка на кавитетот и реставрација на забот со адекватен материјал.

Ефектите од реставративната терапија претставуваат комбиниран одговор на пулпата и дентинот на денталниот кариес, подготовка на кавитетот, или на реставративниот материјал.

Пулподентинскиот комплекс е биолошки ентитет кој реагира на денталниот кариес, веднаш по препарацијата на кавитетот и изложеноста на дентинските тубули, но, исто така, очекувана е и дополнителна реакција на бактериите од оралниот медиум или на материјалот за реставрација. Реакцијата на пулпата на реставративниот материјал зависи од многу фактори, но, главно зависи од дебелината на преостанатиот дентин која го дели материјалот од пулпата, како и одбранбените механизми на забот. Атрауматската подготовка и примената на нетоксични материјали кои обезбедуваат добро маргинална адаптација се неопходни за успехот на реставративниот процес.

RESTORATIVE THERAPY - BIOLOGICAL REACTION OF PULPODENTINE COMPLEX

Prof. d-r Slavoljub Zivkovic
School of Dental Medicine, University of Belgrade, Serbia

Summary:

Modern restorative dentistry is a bioesthetic discipline that establishes the most effective relationship between natural and restored teeth. The restorative procedure is a very complex and exacting procedure that involves great knowledge, exceptional manual agility and skill, but also a special motivation and responsibility of the therapist for each individual case.

Restorative therapy with direct restorations includes two basic procedures: cavity preparation and tooth restoration with appropriate material.

The effects of restorative therapy represent the combined response of pulp and dentine to caries, cavity preparation, or the restorative material.

Pulpodentine complex is a biological entity which reacts to caries and right after cavity preparation and exposure of dentin tubules, but it may also have an additional reaction to bacteria from the oral environment, or to the restoration material. The reaction of the pulp to the restorative material depends on many factors, but mostly on the remaining thickness of the dentine that separates the material from the pulp, or the defensive mechanisms of the tooth. The atraumatic preparation and application of non-toxic materials that provide a good marginal closure are necessary for the success of the restorative process.

Системска антибиотска терапија во третманот на пародонталната болест.....да/не, кога?

Проф. д-р Стевица Ристевска
Стоматолошки факултет Скопје

Иако, самата механичко-инструментална терапија (конзервативна или хируршка) задоволително ги подобрува клиничките параметри на пародонталната болест кај најголем број на пациентите, сепак, во одредени ситуации е потребна дополнителна антимикуробна терапија. Антибиотиците, применети локално или системски, недвосмислено можат дополнително да ги зголемат ефектите на конзервативната терапија на пародонтопатијата. Притоа, антибиотиците имаат огромно значење во совладувањето на инфекцијата, а не можат да влијаат врз заздравувањето на ткивата по спроведената механичка инструментација.

Кај пациентите со силно изразена хронична пародонтопатија, но пред се, кај пациентите со пародонтопатија кои се со компромитирана одбрана (агресивна пародонтопатија), како и кај оние пациенти со пародонтопатија во склоп на системски заболувања, покрај механичката инструментација, често е индицирана и дополнителна антибиотска терапија. Индикацијата се темели на претпоставката дека непотполниот успех на конзервативниот третман е причинет од присуство на системското заболување, а не поради лошата орална хигиена кај пациентот.

Во предавањето ќе бидат презентирани кои антимикуробни средства можат да се ординираат и во кои конкретни случаи.

Systemic antimicrobial therapy in the treatment of periodontal disease... yes/no, when?

Prof. d-r Stevica Ristevska
Faculty of Dentistry Skopje

Although the mechanically-instrumental therapy (conservative or surgical) itself improves the clinical parameters of the periodontal disease in the majority of patients, still, in some cases, additional antimicrobial therapy is needed. The antibiotics, applied locally or systemically, can additionally improve the effects of the conservative treatment of periodontitis. In doing so, antibiotics have a great importance in overcoming the infection, and cannot affect the tissue healing after the performed mechanical instrumentation.

In patients with severe chronic periodontal disease, but above all, in patients with compromised immunological status (aggressive periodontitis), and in those patients with systemic diseases (such as diabetes mellitus), other than mechanical instrumentation, additional antibiotic therapy is often indicated. The indication is based on the assumption that the incomplete success of conservative treatment is caused by the presence of systemic disease, not because of the poor oral hygiene of the patient.

In the lecture it will be presented which antimicrobial agents can be ordinate, and in which specific cases.

Photo © Aleksandar Vrzalski

Усни презентации
Oral presentations

Катедра за
стоматолошка протетика
Department of prosthodontics

CAD/CAM МИНИМАЛНО ИНВАЗИВНИ ПРОТЕТИЧКИ РЕСТАВРАЦИИ

Автор: Ана Паноска

Ментор: Науч. сор. д-р Анета Мијоска

Катедра за стоматолошка протетика

Цел: Да ги прикажеме лабораториските фази за изработка на минимално инвазивните протетички реставрации со CAD/CAM технологија, и нивните предности во однос на конвенционалните изработки и начини на производство.

Материјали и метод: CAD/CAM технологијата овозможува дизајнирање и лабораториска изработка на широк спектар на иновативни, минимално-инвазивни протетички надоместоци, како што се инлеи, онлеи, оверлеи и фасети. Тие се изработуваат во неколку клинички и лабораториски фази: препарација, отпечатување (скенирање), дизајнирање, одбирање на соодветен материјал (керамичко блокче), режење, синтерување, проба и упасување во устата на пациентите.

Резултати: Податоците од нашето истражување одат во прилог на позитивни резултати од CAD/CAM технологијата за изработка на минимално инвазивни протетички реставрации. Овие изработки преставуваат сплет на предностите од класичните реставрации – пломбите и коронките, но истовремено нудат и некои важни придобивки како заштеда на забно ткиво при препарација и заштита на пародонталниот апарат. Олеснета е и лабораториската работа, со подобрен квалитет (естетски, физички и механички карактеристики на материјалот) и подолг период на употреба и намалување на бројот на посети за пациентот.

Заклучок: Можеме да заклучиме дека компјутерски потпомогнатата технологија во функција на изработка на МИПР е метода од која се очекува да ги надмине сите недостатоци на конвенционалните методи, како од естетски, така и од функционален и биолошки аспект.

Клучни зборови: CAD/CAM, минимално инвазивни протетички реставрации, инлеи, онлеи, фасетки

CAD/CAM MINIMALLY INVASIVE PROSTHETIC RESTORATIONS

Author: Ana Panoska

Mentor: Assistant research professor Aneta Mijoska

Department of prosthodontics

Goal: to present the laboratory procedures for the manufacturing of minimally invasive prosthetic restorations with CAD/CAM technology, and their advantages in terms of conventional one and modes of their production.

Materials and method: CAD/CAM technology allows designing and laboratory preparation of a wide range of innovative minimally invasive prosthetic structures such as inlays, onlays, overlays and veneers. They are in several clinical and laboratory phases: preparation, impression (scanning), designing, selecting appropriate material (ceramic block), milling, sintering, fixation in the patients mouth.

Results: The data from our research are in favor of positive results from CAD/CAM technology for the production of minimally invasive prosthetic restoration. These products represent a combination of the advantages of classical restoration - inlays and crowns, but at the same time offer some important benefits such as hard dental tissue savings in the preparation process and protection of the periodontal apparatus. Laboratory work is facilitated, with improved quality (aesthetic, physical and mechanical characteristics of the material) a longer period of use and a reduction in the number of visits of the patient.

Conclusion: It can be concluded that computer-aided technology in the function of making MIPR is a method by which it is expected to overcome all the shortcomings of conventional methods, both from aesthetic and functional and biological aspects.

Key words: CAD/CAM, minimally invasive prosthetic restorations, veneers, inlays, onlays

ИЗРАБОТКА НА БЕЗМЕТАЛНИ ФИКСНОПРОТЕТИЧКИ КОНСТРУКЦИИ СО ПОМОШ НА ИНДИВИДУАЛНО КОНСТРУИРАНА CNC МАШИНА (CAD-CAM)

Автор: Владимир Бичковски

Ментор: Проф. д-р Билјана Капушевска

Катедра за стоматолошка протетика

Цел: е изработка на безметални фикснопротетички конструкции со индивидуално конструирана CNC (компјутерска нумеричка контрола) машина, каде што изработките по својата естетика, функционалност и прецизност се со еднаков квалитет како и оние изработки добиени од брендирани (индустриски) CAD-CAM машини.

Материјал и метод: Со помош на CNC машината користен е циркониум оксид со процес на компјутерски асистирано режење за изработка на 90 фикснопротетички конструкции. Вклучени се сите последователни фази за изработка на безметални конструкции, започнувајќи од скенирање на работниот модел до добивање на безметален скелет на дентален мост или соло коронка.

Резултати: По изработените и скенирани 90 фикснопротетички конструкции, добивме резултати чија средна вредност се со прецизност до 0.02 мм отстапка. Резултатот не водеше кон сознание дека интегритетот на хемискиот состав на циркониумот не претрпува промени.

Заклучок: Од добиените резултати и од секојдневното работење со индивидуално изработената CNC машина, заклучивме дека оваа машина освен што претставува индивидуална иновација, таа се одликува со огромна прецизност, којашто носи задоволителен успех врз пациентот.

Клучни зборови : CNC машина, CAD-CAM, безметални фикснопротетички изработки, циркониум оксид, компјутерско моделирање.

MANUFACTURING OF NONMETAL DENTAL CONSTRUCTIONS WITH THE HELP OF AN INDIVIDUALLY CONSTRUCTED CNC MACHINE (CAD-CAM)

Author: Vladimir Bickovski

Mentor: Prof. d-r Biljana Kapusevska

Department of prosthodontics

Goal is to make nonmetal dental constructions with the individually constructed CNC (computer numerical control) machine that will have the same esthetic and functional quality of those produced by branded CAD-CAM machines.

Material and methods: With computer assisted milling, using the CNC machine, 90 dental constructions have been made from zirconium. The project contains every phase from scanning the work model to getting the final base construction for the dental bridge or crown.

Results: After production of 90 dental constructions the results show that the margin of error was within 0.02 mm which is more than acceptable. The results also suggest that the chemical structure of the zirconium was not changed.

Conclusion: From the given results and the everyday use of the CNC machine we can conclude that this machine has immense precision and satisfies all the needs of the esthetic and functional aspect which brings joy to the patient.

Key words: CNC machine, CAD-CAM, nonmetal dental constructions, zirconium, computer modeling

ДИЗАЈНИРАЊЕ НА НАСМЕВКА ВО ЕСТЕТСКАТА СТОМАТОЛОГИЈА

Автор: Сабина Љатиф

Ментор: Асс. д-р Весна Јуруковска Шотаровска

Катедра за стоматолошка протетика

Цел: Цел на овој труд е да се анализира примената на естетските параметри и етиолошките факториза пореметување на тврдите и меките забни ткива.

Материјал и метод: За ова истражување, испитувавме и работевме на вкупно 20 пациенти на Клиниката за стоматолошка протетика-Скопје. При ова истражување ги применивме следниве параметри, така што при првиот преглед направивме анализа на долната третина на лицето во која се локализирани тврдите забни ткива и меките структури. Во однос на, тврдите забни ткива ја анализиравме: линијата медијана, средишната линија на лицето, инцизалниот раб, надолжната оска на забот, интерденталните контактни точки, пропорцијата на забот, обликот и бојата на забот. Значајни параметри кои се испитуваат се: зениците на очите, гингивалниот дел, линијата на насмевка и линијата на зениците кои се однесуваат на меките структури.

Резултати: Од резултатите важно е да се истакне дека естетските параметри се значајни за правилно дизајнирање на насмевката во естетска и функционална смисла. Естетските параметри се во корелација со враќање на функцијата на стоматогнатниот систем.

Заклучок: Естетските параметри се многу важен показател за обликување на насмевката и рехабилитација на природниот изглед на пациентот. Новата насмевка придонесува за психо-физичката состојба на пациентот, неговата самодоверба, а всушност таа е крајната цел на естетската стоматологија.

Клучни зборови: насмевка, естетика, естетски параметри

SMILE DESIGN IN AESTHETIC DENTISTRY

Author: Sabina Ljatif

Mentor: Ass. d-r Vesna Jurukovska Shotarovska

Department of prosthodontics

Goal: The goal of this study is to analyze the use of the aesthetic parameters and etiological factors for the disturbance of hard and soft tooth tissues.

Materials and methods:

For this research, we have examined and worked on 20 patients, at the Clinic for Dental Prosthetics - Skopje. In this study, we have used the following parameters. During the first review, we analyzed the lower third of the face in which the hard tooth tissues and soft structures are localized. Regarding the hard tooth tissue we analyzed: the median line, the center line of the face, the incisal edge, the longitudinal axis of the tooth, the interdental contact points, the proportion of the tooth, the shape and the color of the tooth. Also, the following important parameters are examined: the pupils of the eyes, the gingival part, the smile line, and the line of pupils that refer to the soft structures.

Results: From the results it is important to emphasize that the aesthetic parameters are important for the proper design of the smile in the aesthetic and functional meaning. The aesthetic parameters are correlated with the reconstruction of the stomatognathic function.

Conclusion: The aesthetic parameters are a very important indicator for shaping the smile and rehabilitation of the patient's natural appearance. The new smile contributes to the patient's psycho-

physical condition, his self-esteem, and in fact it is the ultimate goal of aesthetic dentistry.

Key words: smile, aesthetic, aesthetical parameters

ПРОЦЕНА НА ДЛАБОЧИНАТА НА РЕТРОМОЛАРНИОТ ПРОСТОР КАЈ ТОТАЛНО БЕЗЗАБНИТЕ ГРЕБЕНИ

Автор: Марија Аврамовска

Коавтор: Линдита Саити

Ментор: Проф. д-р Љубен Гугувчевски

Катедра за Стоматолошка протетика

Цел: Да се процена на длабочината на ретромоларниот простор кај тотално беззабни гребени кај испитаниците од машки и женски пол, како и да се утврди зависноста меѓу времето на екстракција на долните молари и длабочината на ретромоларниот простор.

Материјал и метод: Кај 32 пациенти со тотална беззабност во горната и долната вилица со инструмент шублер мерена е длабочината на ретромоларниот простор. На дефинитивниот работен модел добиен по земениот функционален отпечаток и излеан во тврд гипс со шублер е мерено растојанието од сротот на беззабниот резидуален гребен до дното на ретромоларниот простор, одредено со формирањето на вентилниот раб и земениот функционален отпечаток со индивидуалната лажица.

Резултати: Просечната вредност на длабочината на ретромоларниот простор кај испитаниците од машки пол изнесува 27 mm, додека просечната длабочина на ретромоларниот простор кај женските испитаници има вредност од 23mm. Постои разлика во длабочината на овој простор кај испитаниците меѓу десната и левата страна за вредност од +/- 2mm.

Заклучок: По извршените мерења и добиените резултати може да заклучиме дека изразеноста на длабочината на ретромоларниот простор е во корелација со времето на екстракција на природните заби во оваа регија. Постои разлика во длабочината на ретромоларниот простор меѓу испитаниците од машки и женски пол за просечна вредност од 4 mm. и просечната вредност на разликата во длабочината на овој простор меѓу десната и левата страна изнесува +/- 2 mm.

Клучни зборови: тотални протези, ретромоларен простор, резидуален мандибуларен гребен

RETROMOLAR DEPTH ASSESSMENT IN COMPLETE EDENTULOUS RIDGES

Author: **Marija Avramovska**

Co-author: **Lindita Saiti**

Menthor: **Prof. d-r Ljuben Guguvcevski**

Department of prosthodontics

Goal: To evaluate the depth of the retromolar space in complete edentulous ridges in male and female subjects and the relation between molar teeth extraction and the depth of the retromolar space.

Material and method: in 32 cases with complete edentulous alveolar ridges in upper and lower jaw with measurement guage is measured the depth of the retromolar region. On definitive model obtain after functional impression we've measured the distance between the top of the ridge and the border of the retromolar region.

Results: the main value of the depth of the retromolar space in male cases is 27 mm, while the mean value in female is 23 mm. There is a difference between the right and left side of the residual ridge with mean value of +/- 2 mm.

Conclusion: after the evaluation the results and measurements the following can be concluded that there is a close connection between the extraction time of natural molar teeth and the depth of the retromolar space. There is a difference in retromolar depth between male and female cases for main value of +/- 4 mm. and the main difference in depth between right and left side of the edentulous mandible is +/- 2 mm.**Key words:** denture complete, retromolar depth,

Катедра за максилофацијална
хирургија
Department of maxillofacial surgery

РАНО ОТКРИВАЊЕ НА КАРЦИНОМИТЕ ВО УСНАТА ПРАЗНИНА

Автор: **Тринга Бектеши**

Коавтор: **Симона Силјановска**

Ментор: **Науч. сор. д-р Антонио Кирков**

Цел: Со пријавување на трудот си поставивме цел да утврдиме колкав е процентот на рано откриените карциноми во 3 различни временски периоди како и да споредиме дали тој процент се разликува меѓу испитуваните периоди и каква тенденција покажува.

Материјал и метод: За остварување на зададените цели спроведовме ретроспективно истражување кај пациенти со орален карцином кои биле оперативно третирани во 3 тригодишни периоди на ЈЗУ Универзитетска клиника за лице, вилицы и врат - Максилофацијална хирургија – Скопје. Направена е поделба на пациентите по групи за трите периоди во однос на пол, возраст, навика за пушење, големина на туморот (AJCC Cancer Staging Manual) и истите се споредувани и анализирани.

Резултати: Кај групите во однос на големина на туморот, споредбата покажува дека не секогаш е најбројна групата со рано откриен карцином.

Заклучок: Од круцијално значење е потребата од соодветна едукација на стоматологот за оваа болест, затоа што нејзиното рано откривање се случува во примарната здравствена заштита, односно при редовните прегледи во стоматолошките амбуланти.

Клучни зборови: рано откривање, карцином, усна празнина.

EARLY DETECTION OF ORAL CARCINOMA

Author: **TringaBekteshi**

Coauthor: **Simona Siljanovska**

Mentor: **Assistant research professor Antonio Kjirkov**

Goal: By reporting the work, we set ourselves the goal of determining the percentage of early detection of carcinoma in 3 different time periods, as well as to compare whether this percentage differs between the examined periods and what kind of tendency it shows.

Material and method: In order to achieve the given goals, we carried out a retrospective study in patients with oral cancer who were surgically treated during the chosen three-year period at the PHI University Clinic of face , jaw and neck surgery - Maxillofacial Surgery - Skopje. Patients were divided into groups for the three chosen periods in terms of sex, age, smoking habit, tumor size (AJCC Cancer Staging Manual) and they were compared and analyzed.

Results: Results are presented using charts and graphics . Comparison of the groups in terms of tumor size shows that it is not always the most numerous group that has tendency for early-detection.

Conclusion: The need for proper education of the dentists for this disease is crucial because its early detection occurs in the primary health care and that is during regular dental clinic examinations.

Key words: early detection, carcinoma, oral cavity.

МЕТОДИ ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈА НА УСНИТЕ ПРИ ЛЕКУВАЊЕ НА ОРАЛНИТЕ КАРЦИНОМИ

Автор: Нарт Цара

Ментор: Асс. д-р Александар Илиев

Катедра за максилофацијална хирургија

Цел: да ја увидиме фреквентноста на ова заболување во македонската популација, како и за да добиеме увид во палетата на најчесто користени оперативни техники за хируршко лекување на карциномот на усните, си поставивме цел да направиме преглед на амбулантски и болнички лекуваните пациенти со карциноми на долната и горната усна на Клиниката за максилофацијална хирургија во Скопје, во десет годишен период, од 2009-2018 г.

Материали и метод: Беа прегледани оперативните дневници од изминатите 10 години, анализирана беше половата и возрастната структура на пациентите, како и употребената хируршка техника.

Резултати: Очекувано, доминираше машкиот пол со застапеност од 68%, како и пациентите во шестата и седмата декада од животот со 23% и 29% од испитаниците. Во однос на користените оперативни техники, кај 21% од пациентите била потребна сложена реконструкција на усните, а останатите биле третираны со директна апроксимација на ткивата.

Заклучок: Карциномите на усните се значаен медицински проблем и со трудот ја акцентираме потребата од запознавање со клиничката презентација, раната дијагностика и успешното лекување на овие состојби, со цел смалување на смртноста и оперативниот морбидитет на заболувањето.

Клучни зборови: карцином, усни, глава и врат, хируршко лекување.

RECONSTRUCTIVE SURGICAL TECHNIQUES FOR LIP CANCERS

Author: Nart Cara

Mentor: Ass. d-r Aleksandar Iliev

Department of maxillofacial surgery

Goal: In order to establish the incidence of these conditions in the Macedonian population, and to gain insight into the most commonly used surgical reconstructive techniques, we undertook a review of all in and outpatients with lower and upper lip cancers treated at the University Clinic for Maxillofacial Surgery in Skopje, for a 10-year period, from 2009-2018.

Materials and methods: We examined hospital records, surgical notes, we analyzed the gender and age distribution, and noted the reconstructive method employed in the cases.

Results: As it could be expected, males predominated with 68% of the patients, while tho most of them were in their fifties and sixties, with 23% and 29% respectively. As to the surgical options, 21% of the patients required complex reconstruction of the lips, while the remaining were treated with simple approximation of the tissues.

Conclusion: Lip malignancies pose a significant medical issue and we would like to promote the need for familiarizing with their clinical presentation, early detection and successful treatment of these conditions, in order to minimize the mortality and operative morbidity.

Key words: cancer, lips, head and neck, surgical treatment.

Катедра за орална хирургија
Department of oral surgery

МОРФОЛОШКИ АЛТЕРАЦИИ ВО ПОЛОЖБАТА НА МАНДИБУЛАРНИОТ ФОРАМЕН

Автор: Сихана Дурмиши

Коавтор: Елиф Рамадан

Ментор: Асс. д-р Билјана Евросимовска

Катедра за орална хирургија

Цел: Целта на ова испитување е да се детерминира анатомската и топографска локализација на мандибуларниот отвор (mandibular foramen-MF) во зависност од анатомските карактеристики на мандибулата и да се утврдат морфолошките алтерации во позицијата на МФ.

Материјал и метод: Триесет мандибули од возрасни луѓе беа измерени со цел да се детерминира растојанието од предната до задната граница на мандибуларниот рамус (AB, PB), до средината на јамата на мандибуларниот отвор, како и од мандибуларниот засек (MN) и предната граница на рамусот (IB) до влезната точка на мандибуларниот отвор. Бројни анатомски карактеристики на рамусот беа анализирани, неговата ширина (RW) и висина (RH). Мерењата беа изведени со примена на дигитален калибратор и компјутерски леџир, базирано врз методологијата на Minarelli и Ramalho. Гонијалниот агол (GA) на мандибулата, на спојот меѓу долниот и задниот раб од рамусот е измерен со гониометар. Сите мерења беа компарирани меѓу десниот и левиот рамус на мандибулата, користејќи го Student "t" test.

Резултати: Одалеченоста меѓу задниот раб на рамусот и средината на мандибуларната јама изнесуваше (десно/лево средна вредност PB-MF $11.87 \pm 2.08/12.04 \pm 1.94$ mm) и од предниот раб на рамусот до влезот на мандибуларната јама изнесуваше (десно/лево средна вредност IB-MF $22.94 \pm 3.09/22.74 \pm 3.74$ mm). Кај забните мандибули ширината и висината на рамусот изнесуваше (десно/лево средна вредност RW $27.34 \pm 3.84/27.48 \pm 3.80$ mm; десно/лево средна вредност RH $46.33 \pm 4.52/47.40 \pm 4.20$ mm).

Заклучок: Резултатите добиени во нашата студија ја нагласуваат важноста од познавањето на интра и екстра оралните коскени анатомотопографски карактеристики, со цел да се детерминира точната позиција на МФ и да се зголеми успешноста на блок анестезијата на nervus alveolaris inferior.

Клучни зборови: анатомија, мандибуларен форамен, nervus alveolaris inferior, блок анестезија.

MORPHOLOGICAL VARIATION OF POSITION OF THE MANDIBULAR FORAMEN

Author: Sihana Durmishi

Co-author: Elif Ramadan

Mentor: Ass. D-r Biljana Evrosimovska

Goal: The aim of the investigation was to determine the anatomic and topographic localization of the MF according to mandibular ramus anatomic landmarks and to identify morphological alterations in the position of the MF.

Material and methods: Thirty dry human adult dentate mandibles were measured to determine the distances from the anterior and posterior ramus border (AB, PB) to the midpoint of the MF fossa, and from the mandibular notch (MN) and inferior ramus border (IB) to the MF entering point. A number of relevant ramus anatomic features were analyzed, such as ramus width (RW) and ramus height (RH). Measurements were performed using a digital caliper with 0.01-mm accuracy and a ruler, based on the methodology of Minarelli and Ramalho. The gonial angle (GA) of the mandible at the junction of inferior and posterior ramus borders was measured with a goniometer. All measurements were compared between right and left mandibular hemiarches using the paired Student "t" test.

Results: The distances from the posterior ramus border (PB) to the midpoint of the MF fossa was (right/left mean PB-MF $11.87 \pm 2.08/12.04 \pm 1.94$ mm) and from inferior ramus border (IB) to the MF entering point was (right/left mean IB-MF $22.94 \pm 3.09/22.74 \pm 3.74$ mm). In dentate mandibles ramus width and ramus height was (right/left mean RW

27.34 ± 3.84/27.48 ± 3.80 mm; right/left mean RH 46.33 ± 4.52/47.40 ± 4.20 mm).

Conclusion: The results obtained in our study emphasize the importance of simultaneously utilizing intraoral and extra oral bony landmarks to determine the precise position of the MF and increase the success rate of dental anesthesia.

Key words: anatomy, mandibular foramen, inferior alveolar nerve, nerve block.

Катедра детска и превентивна
стоматологија
Department of pediatric and
preventive dentistry

**Проценка на информираноста на родителите за значењето на млечните
заби**

Автор: Мациде Иса

Коавтор: Раив Стругалиа

Ментор: Проф. Д-р Мира Јанкуловска

Катедра: Детска и превентивна стоматологија

Цел: Целта на оваа студија е да се процени информираноста на родителите за значењето на млечните заби кај деца под 12 годишна возраст.

Материјал и метод: Во оваа студија, по пат на анкета, беа вклучени вкупно 60 родители кои ја посетуваат Клиниката за детска и превентивна стоматологија со своите деца. Беа подготвени прашалници за собирање на податоци за значењето на млечните заби, честотата на посета на стоматолог, причината за посета на стоматолог, ставот за потребата од нивно реставрирање и лекување.

Резултати: Најголем број од децата кои ја посетуваат Клиниката на детска и превентивна стоматологија имаат дентален кариес. Мал број од родителите имаат познавање за значењето на млечните заби.

Заклучок: Резултатите од студијата покажуваат варијабилно познавање за ова прашање, повеќе површно или делумно знаење за млечните заби и дека постои потреба за подобрување на оваа свест.

Клучни зборови: информираност, значење, родители, млечни заби

Assessment of parents' awareness of the importance of primary teeth

Author: Maxhide Isa

Co-author: Raiv Strugalia

Mentor: Prof. d-r MiraJankulovska

Department: Pediatric and Preventive Dentistry

Aim: The aim of this study is to assess the knowledge of primary teeth and their importance among parents with children below 12 years of age. At the same time we compare the influence of socioeconomic status on the knowledge, awareness and importance of primary teeth.

Materials and methods: In order to achieve this aim, a survey was carried out among 60 parents. A total of questionnaires were prepared for data collection and were personally distributed to parents visiting Department for paediatric and preventive dentistry for their children's dental treatment.

Results: Complaints related to dental caries constituted a big percent of children visiting Department for paediatric and preventive dentistry among children. A very small number of parents aware of all functions of primary teeth.

Conclusion: The present study results show variable knowledge for this issue and that parents had superficial or partial knowledge of primary teeth and that there is a need to improve this awareness.

Key words: Awareness, knowledge, parents, primary teeth.

КОМПАРАЦИЈА НА ДИЈАГНОСТИЦИРАЊЕ НА ДЕНТАЛЕН КАРИЕС СО КЛИНИЧКИ ПРЕГЛЕД И КОРИСТЕЊЕ НА DIAGNOCAM

Автор: Суада Исаки

Ментор: Науч. сор. д-р Мери Павлеска

Катедра за детска и превентивна стоматологија

Цел на ова истражување беше да се спореди квалитетот и ефикасноста на различните техники и апарати за дијагностицирање на денталниот кариес.

Материјал и метод: Испитувањето беше извршено на Клиниката за детска и превентивна стоматологија, ЈЗУ УКЦ "Св. Пантелејмон", Скопје, при што испитаниците беа проследени со клинички преглед и дигитална фиброоптичка транслуминација. **Резултати:** Испитувањето покажа најпрецизни резултати на дијагностика на кариозните лезии со употреба на дигитална фиброоптичка транслуминација, на второ место беше клиничкото испитување со употреба на дентална сонда и инспекција.

Заклучок: Може да се истакне дека дијагностицирањето на денталниот кариес во секојдневната пракса зависи од повеќе фактори, меѓу кои се локализацијата на лезиите и степенот на прогресија на истите, а воедно бара прецизност и комбинација од повеќе методи за поставување на целосна и точна дијагноза.

Клучни зборови: дентален кариес, клинички преглед и дигитална фиброоптичка транслуминација

COMPARISON THE QUALITY OF THE CARIES DIAGNOSTICS BETWEEN CLINICAL INVESTIGATION AND DIAGNOCAM

Author: Suada Isaki

Mentor: Assistant research professor Meri Pavlevska

Department of pediatric and preventive dentistry

Goal: of this research was to compare the quality and efficiency of the different systems and devices for caries diagnostics.

Material and method: The following research was conducted at the Department of pediatric and Preventive Dentistry, PHO UDCC ‘‘St. Pantelejmon’’, Skopje. The participants were examined with dental probe and digital fiber-optic translumination.

Results: The most precise results for diagnosing the caries lesions were gathered with the use of Diagnocam then using the clinical investigation (using dental probe).

Conclusion: Caries diagnostic procedure in everyday dentistry depends on many factors, such as the localization of the lesions and their progression. It also takes high precision during the diagnose process combined with more than one diagnostic technique, to come up with anaccurate diagnose.

Key words: dental caries, dental probe and digital fiber-optic translumination.

Катедра за болести на
забите и ендодонтот
Department of dental
pathology and endodontics

АДХЕЗИВНИ СИСТЕМИ И ПОСТОПЕРАТИВНА ОСЕТЛИВОСТ

Автор: Ерол Абдула, VIII Семестар, Стоматолошки Факултет Скопје

Ментор: Доц. Д-р. Марина Ефтмоска

Катедра за болести на забите и ендодонто

Апстракт

Цел: Да се направи компарација на нивото на постоперативна осетливост по користење на "total-etch" и "self-etch" адхезивните техники во период од 24 часа и 7 дена постоперативно.

Материјал и метод: Направени се вкупно 30 реставрации на II класа на молари и премолари, на кавитети со средна длабочина. Сите реставрации се извршени од страна на еден терапевт. 15 реставрации се направени користејќи го Evetric bond како "self-etch" (SE) адхезив, а кавитетите се реставрирани со соодветен Evetric композит, додека останатите 15 со Charmbond како "total-etch" (TE) адхезив, во комбинација со Charm fill plus композит. Во TE групата користена е 37% ортофосфорна киселина за нагризување. Системите се користени според упатствата на производителот. Композитот е нанесуван со техниката на нанесување во коси слоеви.

Резултати: Во првите 24 часа постоперативно, при користење на SE адхезивот на сензитивност се пожалиле 10 пациенти, додека при користење на TE адхезивот се пожалиле 6 пациенти. Во период од 7 дена постоперативно, при користење на SE адхезивот на сензитивност се пожалиле 2 пациенти, додека при користење на TE адхезивот се пожалиле 4 пациенти.

Заклучок: TE адхезивите се покажаа поуспешни во однос на сензитивноста во првите 24 часа постоперативно. SE адхезивите се покажаа поуспешни во однос на сензитивноста во период до 7 дена постоперативно. Во двете групи се забележува намалување на сензитивноста гледано од првите 24 часа до 7 ден.

Клучни зборови: адхезивни системи, total-etch, self-etch, постоперативна осетливост.

ADHESIVE SYSTEMS AND POSTOPERATIVE SENSITIVITY

Author: Erol Abdula, VIII Semester, Faculty of Dentistry Skopje

Menthor: Doc. Dr. Marina Eftimoska

Department of Dental Pathology and Endodontics

Abstract

Aim: To compare the level of postoperative sensitivity between "total-etch" and "self-etch" adhesion systems over a period of 24 hours and 7 days post-operatively.

Material and method: A total of 30 restorations of I and II class of molars and premolars were made in middle and deep cavity. All restorations are carried out by a single therapist. 15 restorations are made using the Evetric bond as an "self-etch" (SE) adhesive, and the cavities are restored with an appropriate Evetric composite, while the remaining 15 with Charmbond as a "total-etch" (TE) adhesive, combined with Charm fill plus composite. In the TE group was used 37% orthophosphoric acid for etching. The systems are used according to the manufacturer's instructions. The composite is applied with the technique of application in bone layers.

Results: In the first 24 hours postoperatively, 10 patients complained about sensitivity in the SE group, while 6 patients complained about sensitivity in the TE group. In a period of 7 days postoperatively, 2 patients complained about sensitivity in the SE group, and 4 patients complained about sensitivity in the TE group.

Conclusion: TE adhesives proved to be more successful in terms of sensitivity in the first 24 hours postoperatively. SE adhesives have been shown to be more successful in terms of sensitivity over 7 days postoperatively. In both groups, a decrease in sensitivity was observed from the first 24 hours to day 7. **Keywords:** adhesion systems, total-etch, self-etch, postoperative sensitivity.

Катедра за ортодонција
Department of orthodontics

МОДИФИКАЦИЈА НА АПАРАТОТ ЗА ЦЕПЕЊЕ НА НЕПЦЕ СО ХИРАКС ШРАФ ВО КОМБИНАЦИЈА СО ОРТОДОНТСКИ МИНИ ИМПЛАНТИ

Автор: **Антонина Јаковљев**

Ментор: **Проф. д-р Наташа Тошеска – Спасова**

Катедра за ортодонција

Цел: да се прикажат можностите за изработка на апаратот за лепење на непце со хиракс шрафи придобивките од вклучувањето и апликацијата на ортодонтските мини импланти во комбинација со апаратот кај пациентисо инсуфициентен трансверзален раст на максилата.

Материјал и метод: Презентирани се индикациите за употреба на апаратот за лепење на непце, карактеристиките, индикациите и контраиндикациите за употреба на ортодонтски мини импланти и неколку модификации на дизајнот на апаратот во комбинација со ортодонтски мини импланти кај пациентисо инсуфициентен трансверзален раст на максилата.

Резултати: Употребата на оваа комбинација на апарат за лепење на непце и ортодонтски мини импланти, како метод за рапидна палатинална експанзија, резултира со максимализирање на експанзивниот ефект на апаратот со минимален притисок и отсуство на болка, како резултат на повисокиот степен на анкаражавозможен со мини имплантите.

Заклучок: Развојот на најновата техника и технологија во ортодонцијата овозможува креативност во дизајнот на апаратите со цел зголемување на ефикасноста на третманот и лекувањето на различни малоклузии.

Клучни зборови: Хиракс шраф, ортодонтски мини импланти, тесна максила

MODIFIED APPLIANCE FOR TRANSVERSAL PALATINAL EXPANSION WITH HYRAX SCREW COMBINED WITH ORTHODONTIC MINI IMPLANTS

Author: **Antonina Jakovljev**

Mentor: **Prof. d-r Natasha Tosheska-Spasova**

Department of orthodontics

Goal: to present the possibilities for creating a appliance with hyrax screw for rapid palatinal expansion and the benefits of the inclusion and establishment of the orthodontic mini implants in the treatment of patients with insufficient transversal growth of the maxilla.

Material and methods: Indications for usage of this modified appliance are presented, also the indications, contraindication and characteristics of the orthodontic mini implants and a few modifications of the appliance design combined with the mini implants for treatment of the patients with insufficient transversal growth of the maxilla

Results: Utilization of this combination of appliance and orthodontic mini implants, as a method for rapid palatinal expansion, results with maximization of the expansive effect, minimal pressure and absence of pain, as a result of higher level of anchorage enabled by the orthodontic mini implants

Conclusion: The development of the modern and advanced techniques and technologies in orthodontics enables creativity in the design of the appliances with the aim of increasing the efficiency of the treatment and the healing processes of the various malocclusions

Key words: Hyrax screw, orthodontic mini implants, narrow maxilla

МАЛОКЛУЗИИ И СИГМАТИЗАМ

Автор: Мартин Стојанов
Коментор: Татјана Георгиевска – Јанческа
Ментор: Проф. д-р Билјана Ципунова

Катедра за ортодонција

Цел: Да се утврди поврзаноста помеѓу степенот и видот на пореметената артикулација и ортодонтската аномалија; и да се спознае нивото на информираност на студентите на Стоматолошкиот факултет при УКИМ во Скопје со логопедска терминологија и знаењето и можноста за препознавање на сигматизам.

Материјал и метод: Во клиничкото истражување беа вклучени 35 испитаници (возраст 4-25 год.) од двата пола, кај кои се одредуваше дентицијата, типот на малоклузија, присуство на сигматизам и лоши навики. Од друга страна, преку анкетен прашалник во кој беа вклучени 38 студенти од Стоматолошкиот факултет, се одредуваше информираноста за дислалија, сигматизам, фрикативи/африкати и органски причинител за сигматизам.

Резултати: Прегледани се пациенти со малоклузии и без малоклузии. Резултатите покажаа дека кај пациените со одредени малоклузии има присуство и на сигматизам, а кај пациенти со нормооклузија сигматизмот не е застапен кај сите, со што се потврдува мултифакториелноста во промените во артикулацијата на говорот. Од испитаните студенти, најголем процент го знаат поимот сигматизам, но не и останатите поими.

Заклучок: Ова истражување е допринос во утврдувањето на условите за поуспешна интердисциплинарна соработка помеѓу стоматологот, ортодонтот и логопедот и други експерти и научници кои се занимаваат со овој проблем, во превенција и корекција како на ортодонтски неправилности така и во нарушување на артикулацијата на говорот.

Клучни зборови: малоклузија, сигматизам, говор, логопедија

MALOCCLUSIONS AND SIGMATISM

Author: Martin Stojanov
Co-mentor: Tatjana Georgievska – Jancheska
Mentor: Prof. d-r Biljana Dzipunova

Department of orthodontics

Goal: In the field of dentistry, speech disorders expressed in various degrees of intensity and form are frequently encountered. This is a critical reason why research that investigates the correlation between orthodontic anomalies and the articulation of speech must be carried out.

Aim: To determine the correlation between the degree and type of disrupted speech and the orthodontic anomaly; and to gauge the level of familiarity that Dental Students at UKIM in Skopje have with speech therapy terminology, as well as their ability to recognize sigmatism.

Material and methods: In the clinical study, 35 male and female respondents, aged four to 25 years, were inspected to determine the dentition, type of malocclusion, presence of sigmatism and to recognize any bad dental habits. Concurrently, for the other portion of the investigation, 38 students from the Faculty of Dentistry were surveyed using a questionnaire that tested knowledge on dyslalia, sigmatism, fricatives/affricates and the organic causes of sigmatism.

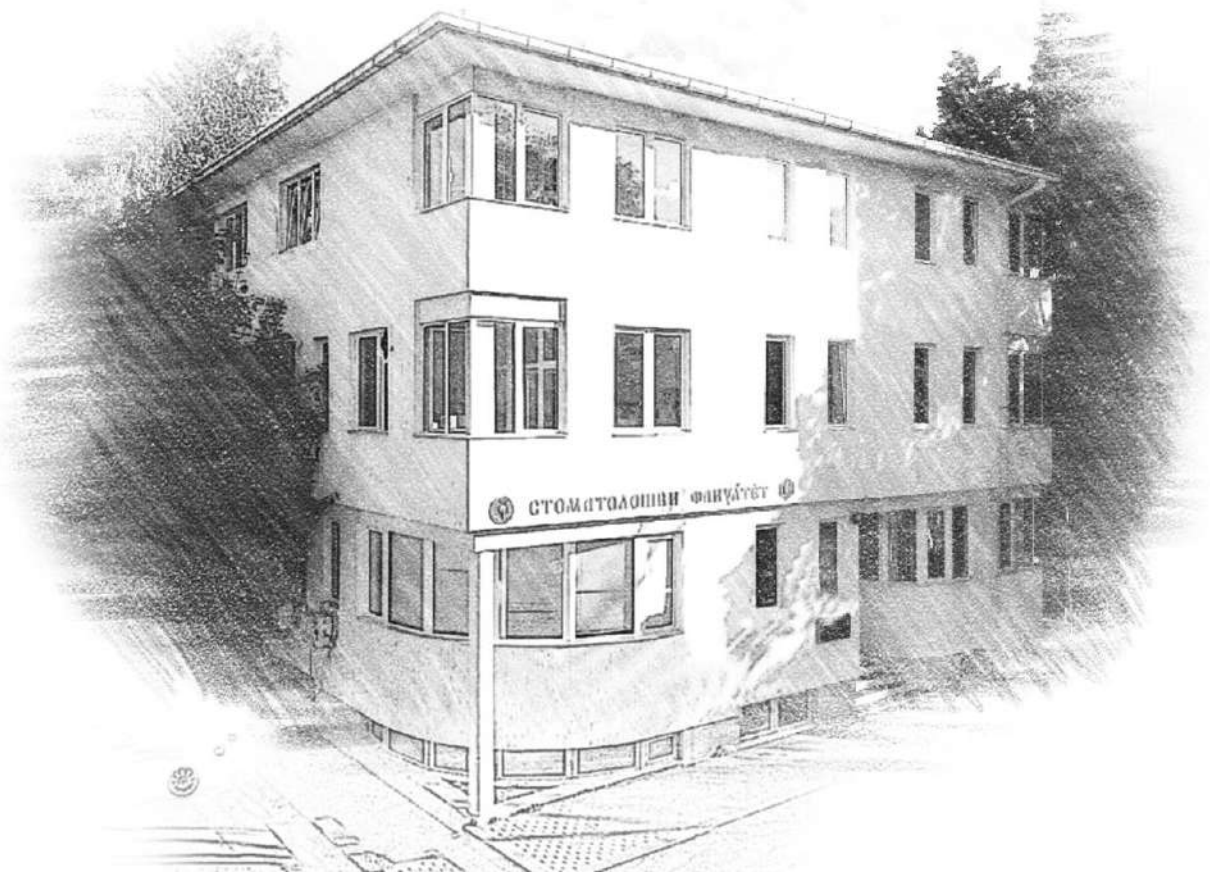
Results: Patients with malocclusion and without malocclusion were examined. The results showed that there is a presence of sigmatism in patients with specific malocclusions. In patients with normocclusion, sigmatism was not present in every case, which supports multifactoriality in the changes in speech articulation. Of the students interviewed, a large proportion was knowledgeable on the concept of sigmatism, but relatively unfamiliar with the other terms.

Conclusion: This research represents a preliminary contribution in determining the conditions for cohesive interdisciplinary cooperation between dentists, orthodontists, speech therapists and other stakeholders investigating speech disorders, developing preventative measures, and correcting orthodontic irregularities.

Key words: malocclusion, sigmatism, speech, speech therapy

Постер презентацији
Poster presentation

Катедра за
стоматолошка протетика
Department of prosthodontics

ПРИКАЗ НА СОПСТВЕНО ИЗРАБОТЕНИ БЕЗМЕТАЛНИ КОРОНКИ

Автор: Ивана Чрчева

Коавтор: Елмедина Џафероска

Ментор: Проф. д-р Билјана Капушевска

Катедра за стоматолошка протетика

Цел: Ни претставува да дадеме приказ на сопствено изработени безметални дентални коронки.

Материјал и метод: Изработивме 100 дентални безметални коронки. Како материјал користевме Full Zirconia којшто се карактеризира со врвна естетика поради својата транспарентност. Изработката на овој вид коронки бара посебни лабораториски услови. Овој материјал ни нуди цврстина и биокомпатибилност.

Резултати: Од изработените дентални коронки кај 100 (100%) коронки, потврдивме дека употребениот материјал се одликува со потребна издржливост на дентален притисок, со одлична естетика, а и тоа што при препарацијата се зачувува голема количина од природната забна коронка.

Заклучок: Од добиените резултати заклучивме дека изработените безметални дентални коронки се избор во современата стоматолошка протетика, а за тоа допринесуваат нивните карактеристики: транспарентност, цврстина, како и биокомпатибилност. Сите карактеристики водат кон нивна индикација како во фронталната, така и бочната регија.

Клучни зборови: безметални дентални коронки, циркониум, биокомпатибилност

SHOW OF CUSTOM MADE NON-METALIC DENTAL CROWNS

Author: Ivana Chrcheva

Co-author: Elmedina Djaferoska

Mentor: Prof. d-r Biljana Kapushevska

Department of prosthodontics

Goal: To give an overview of our own made nonmetallic dental crowns.

Materials and methods: We made 100 non-metal dental crowns. Material that we use was Full Zirconia, who is characterized with superior aesthetics because of translucency. Making this type of crowns requires special laboratory conditions. Zirconia offers toughness and biocompatibility.

Results: From made dental crowns 100 (100%) we confirm that material we use is characterized with required dental pressure, aesthetics, and save a large amount of natural tooth crown from preparation.

Conclusion: From the obtained results we concluded that non-metal crowns are choice in dental prosthetics. Non-metal crowns are very strong, biocompatible and transparent. All features bring as to their indication in frontal and lateral regions.

Key words: non-metallic dental crowns, zirconia, biocompatible.

elmex®

комерцијална банка
а.д. скопје

CURAPROX

БАРНУ

ПРОМЕДИКА

rapsody
TRAVEL & EVENTS

Vrazalski Photography, RilindH Photography

Студентски Парламент на Стоматолошки факултет
ул. Мајка Тереза, 43, 1000 Скопје Р. Македонија
Тел/факс: +389 2 3115 647

